

De debò: allà baix hi estic bé. Ja m'hi he acostumat. Aquí no ho
suporto;
hi ha massa llum, despulladora, impenetrable —em posa malal-
ta—;
tot ho mostra i tot ho amaga; no para de canviar; no hi ets a temps,
tu també canvies,
sents el temps que fuig; un moviment interminable, cansat;
i de tant anar amunt i avall la cristalleria es trenca, es queda pel
camí, espurneja;
els uns salten a terra, els altres puguen als vaixells; com aleshores
que les visites arribaven, marxaven, en venien unes altres,
als passadissos es quedaven una estona aquelles grans maletes;
una olor estranya, de països estranys, noms estranys; la casa
ja no era nostra; era una maleta més amb roba interior nova que
no havíem vist mai;
qualsevol la podia agafar per la nansa de couro i anar-se'n.

Ens ho passàvem bé en aquell temps, això sí. Qualsevol canvi,
aleshores,
semblava una millora; sempre hi havia algú que arribava;
però llavors encara ens feia més por que se n'anés, no sabíem
encara
el salt amagat del vaixell a l'altra banda de l'horitzó
o de l'orenet a i de l'ànec salvatge a l'altra banda del turó.

Damunt la taula brillaven les copes, els plats, les forquilles
daurades i blaves pel reflex de la mar. Les tovallles
blanques, ben planxades, eren una llisa lluentor; no tenien

ni el més petit forat on es pogués refugiar cap altre sentit, cap
altra conjectura. Ara
aquesta llum insuportable ho deforma tot, ho mostra
en la seva deformitat, i la veu de la mar,
cansada, amb aquella seva inconstant infinitud, els seus colors
efímers,
els seus estats d'humor canvians. I aquells barquers estúpids,
amb les calces arromangades, mullades, et treuen de polleguera;
a part dels banyistes, com carboners, empastifats de sorra,
que riuen, vociferen (potser de contents) només perquè els sentin
com si no en tinguessin prou amb ells mateixos.

Allà baix

ningú no cau a l'aigua, ningú no crida. Els tres rius,
cendrosos, feréstecs, quan conflueixen al voltant de la gran roca,
fan un soroll del tot diferent —poderós, uniforme—,
aquell soroll immòbil que fa l'etern fluir; i t'hi acostumes;
gairebé no el sents.

Quan el germà de la mare va venir a casa per primera vegada
tenia un no sé què de gris, com aquells rius. Es va posar malalt de
sobte.

El van colgar al llit gran; li posaven ventoses (em penso que s'havia
refredat
amb la llum i la calor). Recordo les seves espatlles
morenes, amples, fortes, com un prat ufanós. Em feia por
que no se li encenguessin els pèls, tan a prop de l'espelma,
aquella espelma blanca del candeler de plata. Després la van posar

damunt del marbre de la pica. L'habitació feia olor de cotó socarrat. La seva roba, encara tèbia, s'amuntegava a la cadira. Jo mirava l'espelma com regalimava gotes gruixudes sobre el marbre.

L'oncle em va copsar la mirada. Jo em vaig avergonyir. Volia marxar. No podia.

Ell s'havia girat de panxa enlaire i s'havia abaixat la samarreta; i malgrat que el seu pit era fosc, i que la samarreta era blanquíssima, tenies tanmateix la impressió que una cortina negríssima havia tapat alguna cosa molt lluminosa i perillosa. I aleshores l'oncle, amb el llençol apujat fins a la barbeta, em va fer un somriure dolç al mig de la febrada. Sota el llençol s'endevinaven les cames poderoses fins a la forca. Vaig sortir de l'habitació.

No el vaig tornar a veure mentre va ser a casa; vaig tornar als camps.

Al cap de tres mesos

va enviar a la mare un paquet de roba vella des d'un país estranger, per als pobres. Vaig reconèixer de seguida el seu cos. Uns pantalons els van deixar uns quants dies al penjador del passadís. Jo me'ls mirava

hores i hores, els tocava amb les mans; pensava que els robaria, que me'ls amagaria a sota del matalàs, que me'ls posaria. Tenia por. Un dia

vaig treure una cadira, em vaig enfilat, hi vaig enfonsar la cara i els vaig ensumar.

Vaig caure de la cadira. Em vaig espantar. No em vaig fer mal. Amb el soroll van córrer.